

I z h a j a :
15. vsakega meseca
Uredništvo: Tyrševa
cesta 52 — Uprava:
Delavska zbornica,
L j u b l j a n a

IZSELJENSKI VESTNIK

RAFAEL

Glasilo Družbe sv. Rafaela v Ljubljani

N a r o č n i n a a :
Za Jugoslavijo letno
Din 12' — Za ino-
zemstvo Din 24' —
Oglasi po dogovoru

Leto V.

Ljubljana, marec 1935.

Štev. 3.

CENJENIM NAROČNIKOM!

Nekateri cenjeni naročniki so nam sporočili, da bi radi imeli tudi št. 1. Izseljeniški Vestnik R a f a e l. Tem potom vljudno sporočamo, da so sprejeli naročniki Rafaela 1. številko Rafaela in naročniki Izseljeniškega Vestnika tudi prvo številko svojega lista. V številki 2. sta oba lista združena. Zaradi naročnikov Rafaela smo pisali tekoče število lista kar naprej. — Prosimo, da to vpoštevajo tudi novi naročniki in smatrajo sedaj poslano št. 2. Rafaela kot 1. številko združenih listov Rafaela in Izseljeniškega Vestnika.

NAŠ PRVI IZSELJENSKI KONGRES.

Za 1. julij letos je sklicala Družba sv. Rafaela prvi izseljenski kongres. Na ta kongres je povabila vse slovenske izseljence sveta. Povabila je pa tudi vse izseljenske organizacije cele naše države. Ker bo posebno častno zastopana tudi Severna Amerika, se bo dalo gotovo marsikaj koristnega ustvariti za naše izseljence širom sveta.

Da bodo pa vedeli delegatje naših naselbin in raznih organizacij, o čem se bo zlasti razpravljalo na tem kongresu, naj tu podamo nekoliko točk sporeda:

1. Boljša verska in narodnostna oskrba naših izseljencev po slov. izselj. duhovnikovih in učiteljih.
2. Boljša zveza domovine z izseljenci in izseljencev z domovino.
3. Finančna in gospodarska zveza izseljencev z domovino. (Zaščita izseljenskih hranilnih vlog, pošiljanje denarja v domovino itd.)
4. Naša konzularna služba v tujini in izseljenci.
5. Izseljensko časopisje.
6. Svetovna zveza izseljencev.
7. Izseljenski arhiv.
8. Kako ohraniti izseljensko mladino zvesto domovini.

(Izmenjava vseučiliških dijakov naših v tujini in izseljenskih na naših univerzah tu v domovini. Knjige o naši državi in narodu v tujih jezikih naše izseljenske mladine. Izmenjava športnikov itd.)

Posamezna društva naj se o teh vprašanjih posvetujejo in sklenejo resolucije, katere bodo delegatje obrazložili na kongresu, da se o njih sklepa.

Ako imajo kake naselbine ali organizacije ali posamezniki še kake druge zadeve

in predloge, katere bi radi predložili ali našim cerkvanim in državnim oblastem ali naši javnosti tu doma, naj se o vsem med seboj posvetujejo in sklenejo konkretne misli, pritožbe, prošnje ali predloge in naj jih pismeno, če mogoče podpisane od društvenega predsednika in tajnika z društvenim pečatom, predložijo kongresu.

Naselbine, ki bi se tega kongresa ne mogle udeležiti, naj pošljejo vse to pismo Družbi sv. Rafaela. Družba bo vse to kongresu predložila, da se o tem posvetuje in sklepa. Družba sv. Rafaela bo vse sklepe kongresa predložila oblastem, katere bo tikalo, ali potom časopisja javnosti, in skrbela, da se bo izvedelo, kar bo kongres sklenil.

Izseljenci! 1. julij bo vaš dan. Pridite ali pišite in povejte, kaj želite od domovine, da za vas stori. Vse človeško možno bomo storili, da se bo vsem našim željam ustreglo, da bo zavelo novo življenje med vami in nami. Nič ne boste imeli pravice zabavljati čez domovino, da za vas ne stori dovolj, ako se te lepe prilike ne poslužite in nam ne pridete povedati ali nam pismeno ne poveste svojih želja in svojih misli.

POTREBA GLASILA.

Kar je govorica med ljudmi, ki so v eni družini, to je glasilo med člani kake skupine ljudi, ki so daleč drug od drugega. Vež je, ki jih veže v eno celoto, da se med seboj pogovore, potožijo svoje težave, drug drugega tolažijo in bodre in se medsebojno navdušujejo za skupno delo za skupne koristi.

Slovenski izseljenci širom sveta, raztreseni po raznih delih in državah sveta, so ena družina, so domovina na tujem, kakor pravi lepo pesnik. Da se pa morejo čutiti kot ena družina, jim je potrebno glasilo. Tu naj se med seboj pogovore, si sporočajo medsebojni napredek ali medsebojne težave. Posamezne naselbine bode s svojimi poročili o verskem, kulturnem in narodnem delu, ki ga vrše, navdušenje in veselje do tega dela po drugih naselbinah, in se tako medsebojno navdušujejo za zvestobo in veri, do naroda in do domovine. Da, šele potem glasila in samo po glasilu se bodo vsi ti razkropljeni drobci našega naroda po tujini res čutili kot ena skupina in se krepko postavili vbrat potujčevanju.

Ze v zadnjem »Izs. Vest. Rafaelu« smo podčrtali dejstvo, da je list rodila samo

potreba in ga samo potreba ohranja. Glasilo naj pade, pa bo isto, kakor če bi vsi člani ene družine naenkrat onemeli. Kako strašna nesreča bi to bila za družino! Svetovno časopisje bi o tem pisalo in pomilovalo nesrečno družino. Enako bi bilo, ako bi naši izseljenci, zlasti oni po zapadnih državah Evrope, izgubili svoje glasilo. Neizmerna nesreča za nje.

Tega se je zavedala Družba sv. Rafaela in je vkljub svojim obilnim težavam, sprejela nase še to ogromno nalogo izdajanja izseljenskega glasila »Izseljenski Vestnik Rafael«. Tega se je zavedal posebno njen predsednik, ki je kot izseljenec dolga leta sam skušil, kaj pomeni za izseljence izseljensko glasilo in je kljub tolikemu ogromnemu svojemu delu sprejel njegovo uredništvo.

Toda, da bo »Izselj. Vestnik Rafael« res mogel vršiti svojo veliko nalogo, potrebuje nujno sodelovanja vseh izseljencev samih, zlasti vseh izseljenskih društev, voditeljev slov. naselbin širom sveta. Ti ga morajo porabiti kot svoj jezik, s katerim se vsaki mesec pogovore z drugimi naselbinami. Vsaki mesec mora vsaka naselbina v glasilu kaj povedati o sebi, o svojem izseljenskem življenju in delovanju, pa tudi bodriti druge naselbine h krepkemu medsebojnemu razumevanju, k napredku na vseh poljih našega verskega, narodnega in gospodarskega udejstvovanja. Če človek ne giblje več, je mrtev. Če naselbina ne dela več, je mrtva. Pa če tudi dela, pa o vsem tem molči, ničesar ne sporoča slovenski izseljenski javnosti, je vse to delo za izseljensko skupnost brez koristi, je naselbina za javnost mrtva.

Zato prosimo pridnih, točnih in rednih poročil iz vseh naselbin. Tekmujejo naj med seboj, katera bo v vsaki številki častneje zastopana.

Toda, da bo glasilo doseglo svoj namen, izhajati mora vsaki mesec točno. Naselbine morajo vedeti točno, kateri dan bo potrkal »Rafael« na njih vrata s svojim košem novic. To je posebno važno za naznanila raznih prireditvev in zabav. Kaj poma ga naznanilo prireditve v glasilu, ako pa pride po prireditvi v naselbino.

Za sedaj izhaja »Izs. Vestnik Rafael« vsakega 15. v mesecu.

Ako bi to ne bilo primerno, naj se naselbine pogovore in o tem sporočajo uredništvu.

Uredništvo bo z aprilom zato zaključilo svoje delo za vsako številko 8. vsakega

meseca. List bo izšel v Mariboru in šel na pošto točno 15. Naselbine lahko tako pre- računajo, kdaj bo list prišel v njih nasel- bino in temu primerno uredi svoje dopiso- vanje v list.

Pa še na nekaj naj izseljenci ne pozabi- jo: namreč na naročnino. Tisk stane. Zato bo »Izs. Vestnik Rafael« izhajal samo, ako bo našel med našimi izseljenci ne samo dopisnikov, temveč tudi naročnikov. Kar je kruh za človeško telo, to je naročnina za list.

Da »Izs. Vestnik Rafael« še ni dovolj raz- širjen med našimi izseljenci, priča število njegovih naročnikov. Najmanj šest tisoč naročnikov bi moral imeti, da bi bil pri- merno razširjen. Tu je še veliko dela za naša društva in za naše izseljence. Poziv- amo jih, da se takoj vržejo z vso odloč- nostjo na to delo in nam sporočajo sprti, koliko novih naročnikov so nam dobili. Do letošnje velike nčci moramo število dvigni- ti vsaj za tisoč! Ali bo to šlo? Šlo bo go- tovo, samo ako bodo izseljenci to hoteli. Ako bi list dosegel enkrat število 3000, bo lahko začel izhajati po dvakrat na mesec, kar bo gotovo velika pridobitev za nje. Zato, rojaki, krepko na delo! Vsak naj nam pridobi vsaj po enega novega naroč- nika, pa smo tam. Dobra volja silno veliko lahko doseže.

KATOLIŠKIM IZSELJENCEM.

Sv. zakramenti so dušna hrana vsakega kristjana. Brez te hrane ni duhovnega živ- ljenja. Zato je sv. Cerkev pod kaznijo iz- občenja ukazala vsem vernikom, da se vsaj enkrat na leto spovedo svojih grehov in o velikonočnem času sprejmejo sv. obha- jilo. Saj enkrat na leto mora vsak kristjan obhajati svojo božjo večerjo s svojim bož- jim Zveličarjem v presv. zakramentu.

Rojaki! Velikonočni čas je tu! Skrbite za to, da se zopet zberete okrog mize Gos- podove pri velikonočnem Jagnetu! Kjer vas je več, poskrbite, da pride k vam slo- venski duhovnik. Pišite najbližjemu slo- venskemu duhovniku, poskrbite za stroške njegovega potovanja in ga naprosite, da pride k vam.

Ako tega ne morete, žrtvujte za pot, in pojdite sami tja, kjer je duhovnik, ki vas razume in opravite svojo dolžnost. Dajte svoji duši kruha božjega, po katerem je lačna. Ne pozabite, da človek kot človek ne živi samo od kruha, temveč da potrebu- je tudi duhovne hrane. Brez te hrane se duhovno sestradá in umre. Na duši mrtev človek je pa v nevarnosti, da postane sam- o žival, da se prepusti vodstvu samo svojih nizkotnih živalskih strasti in nago- nov. Duša, duh je, ki nas dela ljudi. Človek živi tako zunanje telesno življenje, ka- koršno je njegovo notranje, duhovno živ- ljenje. Zunanje, način našega ravnanja in življenja je samo odsev našega notranjega duhovnega življenja. Zato želi sv. Cerkev, da se verniki v postnem času duhovno na- hranijo in pokrepe, da obnove in pokrepe svoje duhovno življenje tako, da bo duh zagospodoval v njih in vodil vse mišljenje in delovanje in življenje. Blagor človeku, ki to veliko resnico razume. Samo njemu samemu bo v korist in srečo.

Zato, rojaki, Bog vas kliče! Kristus, vaš Gospod vas vabi zopet na svojo božjo ve-

likonočno večerjo, ne preslišite njegovega ljubeznjivega povabila.

SVETOVNA IZSELJENSKA ZVEZA.

Posebna zveza vseh naših slovenskih iz- seljskih naselbin širom sveta med seboj in z domovino potom naših izseljskih organizacij in posameznikov, je bila veli- ka misel, s katero je stopila Družba sv. Ra- faela na dan že pred štirimi leti. Res se do danes še ni posrečilo te ideje izpeljati, ker je bilo toliko drugega ogromnega dela, da ga je Družba sv. Rafaela komaj zmago- vala. Vendar pa te ideje še ni opustila in jo bo skušala izvesti, kakor hitro bo to mogoče.

To idejo je prednesla tudi pri zadnjih dveh naših izseljskih kongresih in pred- lažala, da naj bi naša centralna izselj. or- ganizacija Oris v Zagrebu pomagala pri tem delu, da se za vse tri narodnosti za vsako posebej izpelje ta ideja, potem pa vse tri poveže v celotno državno izseljen- sko zvezo. Vendar pa tudi tam so bile razmere še take, da se ni dalo veliko stori- ti.

Te dni je pa razposlal ORIS vsem po- rejenim izselj. organizacijam poziv na po- seben sestanek 31. marca v Zagrebu, kjer se bo sklepalo, kako naj se ta zveza usta- novi.

Mnenja je pa, da se bo dala taka zveza res uspešno uresničiti najprej in najlažje, ako najprej Slovenci, Hrvatje in Srbi iz- peljejo vsak svojo tako zvezo svojih ožjih rojakov, vse tri naj pa tvorijo potem sku- paj eno državno zvezo. To je zamisel, ka- kor jo je Družba sv. Rafaela predložila na zadnjih dveh izseljskih kongresih. Druž- ba sv. Rafaela predlaga ta način izpeljave te zveze samo za to, ker pozna razmere med našimi izseljenci v tujini, kakor morda nihče drugi in ima tako bogate skušnje, kakor morda malokdo drugi v državi. Iz- seljenca moramo vzeti kot takšnega, ka- koršen je in upoštevati razmere po posa- meznih naših naseljih tako, kakoršne so v resnici. To velja zlasti o naših izseljencih severne Amerike, ki vendar tvorijo šte- vilčno večji del našega izseljenstva kakor vse drugo izseljenstvo po ostalem celem svetu, pa tudi finančno najmočnejši del in najbolj organiziran, pa tudi najbolj agilen in delaven.

Na prvi pogled bi to kdo lahko smatral za separatistično mnenje. Pa nil! Temveč odgovarja samo dejanskim razmeram na- šega izseljenstva danes. Res bi se dala ta zveza izvesti tudi tako, da se uredi takoj samo državno. Toda nikdar ne bo zajela, ali pa še delov ne vseh izseljencev vseh držav in delov sveta v toliki meri, kakor bi jih po našem načinu, posebno ne bo do- bila od strani izseljencev samih tistega navdušenja, kakor bi ga drugače.

Družba sv. Rafaela smatra to idejo za tako veliko in tako važno, pa tudi tako potrebno, da bo krepko sodelovala, naj se- stanek v Zagrebu sklene že tako ali tako.

EVHARISTIČNI KONGRES V LJUBLJANI.

Se nikdar bela Ljubljana ni videla dni, kakoršni bodo od 28. do 30. junija letos. To bo triumf naše verske zavesti in naše

ljubezni do Kristusa Gospoda v presv. za- kramentu. Ogromne so priprave za ta kon- gres. Vse tekmuje že danes, kdo bo več storil, da se doseže čim največji uspeh.

Zelo smo veseli v domovini zlasti navdu- šenja naših izseljencev za ta kongres. Po vseh naselbinah zbirajo in agitirajo zanj. Čim več vas bo prišlo domov, tem večje bo naše veselje, pa tudi tem sijajnejše na- še slavje.

Zato, kdor le more, pridi domov! Pridi in pomagaj, da bo tisočletna naša zvestoba Kristusu Kralju prišla do čim sijajnejšega izraza!

Iz severne Amerike pridejo naši rojaki v treh skupinah: ena pod vodstvom g. Leona Zakrajška in g. P. Aleksandra Urankarja iz Chicaga, druga pod vodstvom g. Kolan- dra Av. iz Clevelanda in tretja pod vod- stvom g. Ekeroviča in Mihajloviča.

Iz zapadnih evropskih držav pride ve- lika skupina pod vodstvom vseh slov. iz- seljskih duhovnikov. Iz Egipta nismo še čuli. Vendar trdno pričakujemo, da bo tudi naš Egipt krepko zastopan. Iz Južne Amerike tudi nismo še čuli. Seveda to je ogromna razdalja. Vendar bo mogoče do- seči, da pride vsaj en zastopnik.

Družba sv. Rafaela pridno dela, da bo poskrbela udeležencem kaj najugodnejši vstop v državo glede potnih listov in vizu- mov. Zaprošila je že pri vladi za vse olaj- šave, ki so možne.

Vsi, ki pa ne boste mogli priti domov, zbirajte in udeležite se slavja saj s svojimi prispevki v kritje ogromnih stroškov, ki bodo potrebni za ta kongres. Vsak tudi najmanjši dar bo samo dokaz vaše zvesto- be in ljubezni do Kristusa Kralja in vaše domovine.

SV. KLEMEN DVORŽAK

15. marca.

Dobre matere dober sin.

Sin uboge delavske družine, se je rodil sv. Klemen na praznik sv. Štefana leta 1751 na Moravskem. Komaj šest let star izgubi očeta. Revna, a pobožna mati ga pelje siroto pred križ in mu pravi, kazaje na Kristusa: »Glej, moj otrok, ta bo odslej tvoj oče, pazi, da ga nikdar ne boš žalil.«

Dečku so šle te materine besede do srca. Poklekne pred križ, sklene pobožno roke in povzdigne ljubeče svoje oči proti Kristusu. Od tiste ure se začne v njem oblikovati svetnik. Cerkev mu postane že v nežni mladosti najljubše prebivališče, molitev najvažnejše opravilo. Z ljubeznijo do Jezusa in Marije sklepa ljubezen do bližnjega. Vsak novič, ki ga dobi, da revež- em, borni kočček kruha deli s še bolj revnimi nego je sam.

Pekovski pomočnik.

Njegova srčna želja je bila postati du- hovnik. Bila je žal ta želja vsled revščine v družini neizpeljiva. Mesto v šole se gre učiti za peka. Kmalu vsi poznajo pridnega vajenca, ki s košem na rami in z otrokom mojstra v naročju, prodaja kruh po hišah. Kot pomočnik dobi službo v nekem samo- stanu. Samostanski predstojnik občuduje njegovo čednostno življenje, in ko zve za njegovo željo postati duhovnik, mu toliko olajša službo, da se je mogel v prostem času učiti. Njegova pridnost preмага vse

težave. V štirih letih napravi vse skušnje latinskih šol.

Ze je blizu zaželjenega cilja, ki mu smrt vzame blažega samostanskega dobrotnika. Na nadaljnje šolanje ni bilo več misliti. Zopet ga vidimo kot pekovskega pomočnika. To pot dobi delo na Dunaju. Tu vzbudi s svojim pobožnim obnašanjem v cerkvi pozornost neke bogate gospe. Začne se zanimati za tega nenavadnega pekovskega pomočnika. Ko izve njegovo željo po duhovskem stanu, mu pomaga, da izvrši vse potrebne šole.

Od delavca do mašnika.

Po končanih šolah gre peš v Rim. Tu poprosi za vstop v red Redemptoristov. 33 let star zapoje ves srečen novo sv. mašo. Ginjen povzdigne pogled do Kristusa na križu. Pred oči mu stopi spomin, kako ga je mati kot šestletnega dečka izročila v Kristusovo varstvo. Kristusu sklene posvetiti popolnoma svoje življenje.

Predstojniki ga pošljejo na Poljsko v Varšavo. Tam ustanovi samostan. Neumorno dela v izveličanje duš in lajša bedo, ki je bila tedaj v Varšavi jako velika. Za sirote ustanovi sirotišnico in hodi sam prosit milodarov za sirote.

Nekoč poprosi podpore tudi kvartopirce, ki so bili vsi zavervani v strastno igranje. Nejevoljni, da jih moti, se eden od njih tako razjezi, da mu pljune v obraz, rekoč: »Na, tu imaš!« Kot bi se ničesar ne pripetilo, potegne iz žepa robec ter si obriše obraz, na to pa prijazno pravi: »Hvala, to je bilo zame, prosim pa še za sirote.« Ta pohlevnost in mir svetnikov tako gane suroveža, da ga ves osramočen prosi odpuščanja in mu da bogat dar za sirote.

Njegovi lepi uspehi ne dajo miru hudobnežem. Obrekujejo ga in naposled dosežejo, da je bil več tednov zaprt in nato izgnan iz Poljske.

Apostol Dunaja, sveta smrt.

Iz Varšave gre na Dunaj. Prav v bližini pekarnice, kjer je svojčas delal kot pomočnik, ustanovi redovno hišo. Postane apostol Dunaja. Neizmerno veliko dobrega stori. Vedno prijazen in ljubeznjiv zbira dobre mladeniče in jih vnema za apostolsko delo. Med temi je bil tudi naš rojak, poznejši škof Baraga, ki je umrl v duhu svetosti.

Sv. Klemen si ne privoščiti miru ne po dnevi ne po noči. Ves Dunaj ga pozna revnega redovnika, ki z rožnim vencem v roki hiti do bolnikov in revežev. Nešteto grešnikov izpreobrne.

15. marca 1820 star 69 let sklene svoje svetniško življenje. Leta 1888 ga papež Leo XIII. prišteje med svetnike.

VZGOJA IN PALICA.

Človeka je treba vzgojiti. Navaditi se mora na dobro in odvaditi slabega. Mora se marsičemu priučiti, navaditi na red, delavnost, resnicoljubnost, poštenost, da postane koristen ud človeške družbe. Vsemu temu se je treba privaditi že v mladosti, ker kar se bo Janezek naučil, to bo Janez znal.

Vzgjajati ni lahka naloga. Značaji so različni, različna tudi sredstva, ki se rabijo

pri vzgoji. Med temi sredstvi najdemo v vseh časih ono, ki mu pravimo palica.

Danes ni več moderno govoriti o palici. Šolske oblasti so jo prepovedale v šoli. Mnogim staršem se otroci tako smilijo, da so rajše sami tepeni, nego da bi po pameti strahovali svoje otroke. Kot da bi bil sedanjí rod tako vzgleden, tako brez napak. Čudno je le to, da so sicer odpravili palico za mladino, zato pa dobivajo odrasli tem hujše batine. Le poglejte stražnike s pendreki, ki jih nimajo samo zaradi lepšega, in udeležite se n. pr. kake demonstracije, pa se boste kmalu prepričali, da je ta palica za odrasle vse kaj drugega kot leskova šiba.

Starejši rod še dobro pomni palico v šoli in je sam občutil to zdravilo. V krščanskih hišah je imela palica častno mesto v kotu, kamor so otroci s strahom gledali, kadar so imeli kaj slabega na vesti.

Kaj naj mislimo mi o palici kot vzgojem sredstvu za mladino? Kot po navadi e resnica in čednost v sredini. Napačno bi bilo strahovanje preveč rabiti, napačno udi misliti, da je palica popolnoma neprebna pri vzgoji. Toda poglejmo raje v zgodovino, ki je dobra učiteljica, kaj nam ona poroča o palici.

Palico so poznali že davno pred Kristusom stari Egipčani. V nekem starodavnem grobu so našli ta-le napis: Mladina ima ušesa na hrbtu. Da te bo ubogala, jo je treba po hrbtu namazati. Na več krajih so našli napise, da je palica dar božji.

Več vemo o rabi palice iz stare judovske zgodovine, saj o njej govori na več mestih samo sv. Pismo. Knjiga pregovorov jo priporoča tako-le: V srcu otroka se zbira hudobija, treba jo je izgnati s šibo. Palica in kazen pomaga k modrosti, otrok pa pripuščen svojevoljnosti bo v sramoto materi. Oče, ki ljubi svojega sina, ne hrani palice. Zopet drugod beremo: Ne boj se kaznovati otroka, palica ga ne bo umorila. Strahuj ga in obvaroval ga boš pogube. Tako govori božja modrost.

Podobne izreke najdemo pri vseh starih narodih. Kitajski modrijan piše: Oče mora kaznovati poredne otroke. Kdor jih ne kaznuje, jih ne ljubi. Grški modrijan Platon daje staršem in vzgojiteljem tale nauk: Če je otrok dober in ubogljiv, pohvali ga in mu daj pogum. Če ne uboga, stori kar narediš s skrivljenim žebljem. Potolci, da se zravnava. In nazadnje, kdo ne pozna stari slovenski pregovor, da šibo novo mašo poje.

Ako se v tej sodbi ujema vsi narodi, mora biti le kaj resnice v njej. Zato tudi cerkev, ko je nastopila z božjim naukom, da preobrazi svet, ni palice čisto odpravila. Res je priporočala pred vsem druga sredstva zoper hudobijo in slabost človeško kot sv. zakramente, te božje jezove zoper greh in dobroto in ljubezen pri vzgoji, a pozabila ni, da je sam božji Zveličar pri vsej svoji ljudomilosti dvakrat nastopil z bičem v roki. Sv. Avguštin piše, da je bil večkrat tepen v šoli, ker se ni hotel učiti in da je bila prva molitev, kar se zaveda, prošnja do Boga, da bi ne bil tepen. Nazadnje pa prizna, da bi brez palice nikdar ne prišel do učenosti. Vzgoja, ko še ni bila palica prepovedana, je vzgojila kljub včasí pretirani rabi kazni, velike

može in rod vaje ubogljivosti in reda. Kaj danes vzgoji, sami vidimo.

Nauk teh vrstic je za starše in vzgojitelje naslednji: Vzgjaj, kar moreš brez palice. Če pa ne pomaga ne dobrota, ne opomin, ne boj se kaznovati. Palica bodi izredno sredstvo in ne vsakdanji kruh. Naj ne kaznuje nikdar tvoja slaba volja ali jeza, ampak ljubezen do otrok, in prav bodo imeli stari Egipčani še danes, da je šiba dar božji.

Mirko Kunčič:

PISMO V TUJINO

Ljubi očka!

Dolgo je že tega, kar si šel od nas. Vsak dan je objokan materin obraz.

Veš, kaj si obljubil, ko jemal slovo si in poslednjič gorko segel nam v roko si? — Da tam daleč, daleč v rudnikih tujine nikdar ne pozabiš svoje domovine.

Da vsak mesec dvakrat pošleš nam pozdrave in da kmalu vrneš v rodne se dobrave.

Potlej bomo srečni: kupiš nam vrh holmca hišico prelepo, polno rož in solnca. Meni pa — še več? — celo jagenjčka obljubil si, ko na pragu še enkrat gorko me poljubil si — — —

Zdaj glasu od Tebe ni že leto dni.

Kaj je s Tabo, očka, tam v Vestfaliji?

(Ponatis iz Slovenca.)

BOLJŠE UMRETI KOT VERO IZGUBITI.

Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj je kot prestolonaslednik podal zanimivo izjavo angleškemu dnevniku »The Times« 3. aprila 1916. v Londonu. — Predvsem je ta izjava važna za katoličane v Jugoslaviji, zlasti pa za naše ljudi, ki so se ločili od slovenskega doma in si poiskali kruh v drugih predelih naše države in v inozemstvu izven slovenske domačije. Označuje pa ta izjava regenta Aleksandra. Tudi njegovo širokogrudnost in ljubezen do bodoče jugoslovanske države, ko je imel globoko zasnovan program, kako ne samo politično zediniti, marveč tudi notranje, to je predvsem v verskih področjih ustvariti med Jugoslovani strpljive odnose. Na tem mestu naj bo doslovno navedeno to mesto, da naši čitatelji ohranijo v lepem spominu pokojnega kralja, pa tudi da se zavedajo odločnosti živeti po naukih katoliške Cerkve:

»Država, v kateri živi 5.000.000 Jugoslovanov-katoličanov v notranjosti njenih mej, mora biti v resnici strpljiva in spoštovana v verski in politični svobodi... Mi Srbi iz Srbije pripada-

nik argentinskega naroda, prežeta z željo, ustanoviti s sporazumom statut o delavcih obeh držav, žrtvah nezgod pri delu na njenem ozemlju, in jim zavarovati dobrote vzajemnosti, kar zadeva odškodnino, do katere imajo pravico, sta imenovala za svoja pooblaščenca:

Njegovo Veličanstvo kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev;

Njegovo Ekscelenco gospoda dr. Iva Grisogona, ministra kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pri argentinski vladi;

Njegova Ekscelenca predsednik argentinske republike;

Njegovo Ekscelenco gospoda dr. Angela Gallarda, ministra za zunanje posle in vere,

ki sta po izmenjavi svojih pooblastil, s katerima sta bila opremljena in ki sta bili spoznani v dobri in predpisani obliki, sporazumela o temle:

Člen 1.

Argentinski državljani, žrtve nezgod pri delu v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, in upravičenci po njih uživajo dobrote odškodnine in jamstev, priznanih srbsko-hrvaško-slovenskim državljanom z zakonodajstvom, ki velja o povračilu škod, ki je nastala iz nezgod pri delu.

Po vzajemnosti uživajo srbsko-hrvaško-slovenski državljani, žrtve nezgod pri delu na ozemlju argentinske republike, in upravičenci po njih dobrote odškodnine in jamstev, priznanih argentinskim državljanom z zakonodajstvom, ki velja o odgovornosti za nezgode pri delu.

Člen 2.

Zgoraj omenjena dogovorjena določba o vzajemnosti ima svoj pravni učinek celo, če bi žrtve ali upravičenci po njih izza nezgode odšli z ozemlja bodisi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev bodisi argentinske republike. Isto velja tudi, če bi stanovali upravičenci po žrtvi v kaki drugi državi, ne pa v isti, kjer se je nesreča pripetila.

Člen 3.

Argentinska in srbsko-hrvaško-slovenska oblastva si izkazujejo drugo drugemu vzajemno svojo pomoč, da se z ene in z druge strani olajša izvrševanje zakonov, ki se nanašajo na nezgode pri delu, zlasti kar zadeva obvestitev naslednikov.

Člen 4.

Ta konvencija se mora ratificirati in se ratifikaciji čimprej izmeniti.

Konvencija stopi v veljavo v Argentini in v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev čez mesec dni, ko se objavi v obeh državah v obliki, predpisani z dotičnim zakonodajstvom.

Konvencija ostane obvezna do izteka leta dni od dne, ko jo ta ali ona stranka pogodnica odpove.

V potrditev tega sta pooblaščenca, določena v ta namen, to konvencijo podpisala in pritisnila nanjo svoj pečat; konvencija je sestavljena v francoskem jeziku v dveh izvodih v Buenos Airesu, prestolnici argentinske republike, dne 8. oktobra 1928.

(M. P.) Ivo Grisogono, s. r.

(M. P.) Angel Gallardo, s. r.

§ 2.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč v 30 dneh po objavi v »Službenih novinah«, ko se predhodno izmenita ratifikaciji.

Našemu namestniku ministra za zunanje posle, ministru za pošte in telegraf, in Našemu ministru za socialno politiko priporočamo, naj razglase ta zakon, vsem Našim ministrom, naj skrbje za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

Dali je zakon že stopil praktično v veljavo, še ni objavljeno. Upamo, da ta konvencija ne bo ostala samo na papirju, kakor je na primer ostala konvencija s Francijo.

UTRINKI.

Tudi katolicizem je zajela kriza, toda ne uničila. Bila je to le kriza poedinih katoličanov, kriza posameznih katoliških organizacij, od katerih pa so mnoge tudi neopričevane nosile ta naslov.

Umik v samoto. Marsikje so imeli pred leti organizirani katoličani odločilno besedo v javnem življenju. Danes so se umak-

nili v samoto. Ni mogoče govoriti o porazu katolicizma niti katoličanov. Z notranjo nujnostjo so se umaknili katoličani, da se tako v javnosti po tihi obnovi svojega notranjega človeka zopet pojavijo kot glasni prave resnice. V samoti se pripravljajo velika dejanja!

Katoliški tisk. Sedanji papež je nekoč dejal, da je prazno zidati cerkve in postavljati šole, če se pri tem ne brigamo za katoliški tisk. Ta skrb mora biti v bodočnosti prva naloga katoličanov po vsem svetu.

Palma miru manjka. Društvu narodov bo vedno težje izklopiti izpod celih gor orožja, tankov, zrakoplovov, topov, vojnih ladij — palmo miru. To palmo miru bi moral nositi v Ženevi zastopnik papeštva; a čudimo se: mesto papeževga zastopnika so sprejeli v svojo sredo zastopnika sovjetske Rusije, ki je smrtna sovražnica krščanske Evrope in jo hoče do dna iztrebiti. — Framazonstvo je tako hotelo!

Vzgoja mladine je važen problem. Škof Mac Nulty iz Nottinghama na Angleškem je podal pred kratkim pri otvoritvi nove šole sledečo izjavo: »Vzgoja mora privedi človeka do tega, da tako živi, da doseže večni cilj, za katerega je bil ustvarjen... Za katolika je vzgoja kristocentrična (t. j. Kristusov nauk ji je podlaga); vzgoja, ki je zgolj svetna, je v teoriji zmota, v praksi zločin; prvo zato, ker so verska načela bistveno potrebna za vzgojo dobrega državljanca, drugo pa zato, ker je prva pravica otroka ta, da spozna svoj pravi cilj.«

DELAVSKA IN IZSELJENISKA VPRAŠANJA.

Brezposelnost v posameznih državah.

»De mynwerker« je prinesel z dne 24. nov. t. l. sledečo statistiko brezposelnih v posameznih državah.

V državah je bilo % brezpos. delavcev:

	l. 1933	l. 1934
Severna Amerika	24,4	20,6
Nemčija *	15,7	8,2
Avstrija	12	11
Čehoslovaška	12,1	10,4
Holandija	9,7	9,5
Belgija	4,9	5,2
Francija	5,4	5,6
Italija	4,4	4,1
Jugoslavija	?	?
Poljska	2,6	2,4
Madjarska	1,9	1,6

Odstotki se nanašajo le na delavce; seveda tudi ne računajo vse države enako, tako da % ne odgovarjajo povsem.

K odrešitvi proletarcev.

Leta 1931 se je obrnil papež Pij XI. na ves svet s svojo okrožnico »Quadragesimo anno« (»Ob štiridesetletnici«), v kateri je obsodil kapitalizem in zavrnil komunizem.

Edini fundament prave in socialne urejenosti sta: Pravica in Ljubezen. Pravica naj prekašava vsakega človeka in kjer pravica ne more izravnati vseh ostrin, tam naj ljubezen blaži, hladi in rane celi.

Zakaj se pa po tej papeževi okrožnici še ni položaj zboljšal na svetu? Papeževa beseda namreč ni dosegla učes gospodarjev in ni ganila src delodajalcev. Zato je večina ljudi tako zmaterijalizirana, da je šla prošnja Cerkve mimo njih. Srca kristjanov so resničnemu in pravemu krščanstvu tuja —

in so se raje oklenila poganškega kapitalizma in brezbožnega komunizma. Nekateri — prepojeni s kapitalizmom — govorje: »Kaj se meša papež v gospodarske zadeve? Tukaj so gospodarski zakoni mero-dajni!« Ti zakoni so pa vse preje, kakor krščanski in človeški družbi koristni. Drugi — prepojeni z materialističnim socializmom (marksizmom) — vedno že vnaprej odklanjajo vsako dobro besedo papeževga, pa ne zato, ker je dobra in pametna, ampak zato, ker jo je ravno papež izrekel. Tretji so, ki sicer berejo in poslušajo papeževga besedo, je ne grajajo in ne odklanjajo, a svojega življenja niti za trohico ne spre-mene.

Dokler papeževa beseda ne bo meso postala, tako dolgo bo rasel kapitalizem in na njegovih razvalinah komunizem.

Na nas vseh je, da uresničimo bistvo okrožnice »Quadragesimo anno«, da pripravimo naša srca, da po njenih načelih uravnamo današnje gospodarstvo, da v to pot usmerimo našo kulturo in naše življenje. Življenje se pa ne spreminja v lagodnosti, ne v kolebanju, ne v polovičarstvu, ampak v celoti, jeklenosti, borbenosti in skrajni doslednosti za Pravico, Ljubezen in Svobodo.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU.

32. svetovni evharistični kongres se je vršil letos v Južni Ameriki v Buenos Airesu, kjer živi tudi mnogo naših slovenskih izseljencev. Vneti tamkajšnji izseljeniški duhovnik g. Jožef Kastelic je organiziral za naše rojake poseben odbor, ki si je dal za nalogo, prirediti za Slovence posebna zborovanja in slovenske službe božje. Kongres je sijajno uspel in rodil ogromen uspeh.

Moško dejanje belgijske mladine. Belgijska katoliška mladina je začela odločno borbo proti javni nemoralni. Sad dosedanjih njenih prizadevanj je, da začno s pobiranjem podpisov za spomenico, ki je naslovljena na kralja. Prošijo kralja, da se uporabijo vsa zakonska določila in vse sile javnega aparata proti nemoralni v knjigi, filmu, gledališču. Zbratji hočejo več stotisoč podpisov. Akcija je v polnem teku.

Predsednik argentinske republike general Justa je veren mož, čuti in veruje v ljudstvom ter je sam skupno z voditelji državne vlade na evharističnem kongresu v Buenos Airesu in z nepregledno množico vernikov pristopil k sv. obhajilu.

NEKAJ ZA SMEH.

Pot nazaj.

Ko se pelje vlak skozi predor, se hoče nekdo pošaliti s kmetičem, rekoč: »Očka, kaj bo pa zdaj! V pekel se peljemo.« Mirno odgovori kmet: »Kaj bo z vami ne vem, jaz imam vozni listek tudi za nazaj.«

Mož beseda.

Krojač: »Prosim, poravnajte svoj račun.«
Dijak: »Ta mesec vam ne morem plačati!«

Krojač: »Tako ste rekli tudi prejšnji mesec.«

Dijak: »No, ali nisem ostal mož beseda.«

Slovenci širom sveta!

Nikdar ne boste pozabili svojega milega materinega jezika, ako boste radi čitali slovenske knjige. Tudi svojim otrokom dajte v roko slovenske knjige. Vse knjige naročajte samo potom

knjigarne Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta št. 5

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade

**KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.**

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati,
vas pa vse zanima - Zato je najbolje,
ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh
in prinaša mnogo zanimivosti iz vse
Slovenije - Naročnina znaša letno
Din 64^{.-}, poll. Din 32^{.-} in se naroča na
upravo Slov. gospodarja v Mariboru

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGO BARUCH PARIS 96

11, RUE AUBER, PARIS (9e)

TELEFON: OPÉRA 98-15
OPÉRA 98-16

Banka jugoslovaških, čehoslovaških in poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba